

Povinnosti podnikateľských subjektov v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v z. n. p.

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o odpadoch“) sa u podnikateľov od nadobudnutia svojej účinnosti od 01.01.2016 u podnikateľov nestretol s veľkou obľubou. Dôvodom je, že aj **najmenším podnikateľom ukladá častokrát administratívne i finančne náročné povinnosti, ktoré sú častokrát nelogické.** Taktiež zákon o odpadoch pri mnohých povinnostiach malým podnikateľom produkujúcich zanedbateľné množstvo odpadov neposkytuje žiadne úľavy a je na nich rovnako prísny ako na veľkých podnikateľov, ktorí svojou činnosťou produkujú obrovské množstvo odpadov. V článku **určite nájdete jednu povinnosť, ktorú vám zákon o odpadoch ukladá a ktorej splnenie vás stojí neprímerane veľa peňazí alebo času.**

Povinnosť podnikateľov evidovať každý jeden odpad

Jedna povinnosť vyplývajúca zo zákona o odpadoch sa určite bude týkať každého podnikateľa. Podľa zákona o odpadoch sa vzťahuje na všetky právnické osoby (napríklad obchodné spoločnosti) a všetky fyzické osoby – podnikateľov (napríklad živnostníkov). **Ide o povinnosť podnikateľov ako pôvodcov odpadu viesť o svojich odpadoch evidenciu, a to nie hocijakú.** Evidenciu o odpadoch vedú podnikatelia bez ohľadu na množstvo odpadu, ktoré vyprodukujú.

Vedenie evidencie o odpade je povinnosťou úplne každého podnikateľa.

Ak teda v rámci svojho podnikania niečo vyhadzujete do koša, táto povinnosť sa vás týka. V tejto **evidencii o odpadoch musia podnikatelia odpady triediť podľa druhov, zapisovať dátum vzniku odpadu a dokonca uvádzať hmotnosť odpadu zistenú jeho vážením.** Tejto povinnosti sme z dôvodu jej dôležitosti venovali pozornosť v samostatnom článku [Podnikatelia musia viesť evidenciu o každom svojom odpade](#), v ktorom sa dozviete všetky podrobnosti.

Ak si sami vytlačíte leták, musíte sa registrovať na ministerstve

Výrobcom neobalového výrobku podľa zákona o odpadoch sa môžete stať aj vtedy, ak si v rámci svojej podnikateľskej činnosti sami vyrobíte alebo si necháte vyrobiť neobalový výrobok a uvediete ho na trh v Slovenskej republike. Neobalovým výrobkom je výrobok, ktorý nie je obalom alebo nie je určený na balenie a patrí do niektorej zo špecifických skupín výrobkov (z papiera, plastu, lepenky a skla) a odpad z neho bude tvoriť súčasť komunálneho odpadu. **Neobalovým výrobkom tak pre podnikateľa je napríklad reklamný leták, firemný katalóg, noviny, zápisník, kalendár a podobne.** Uvedenie neobalového výrobku na trh je jeho prvé dodanie do etapy distribúcie, spotreby alebo používania v rámci podnikateľskej činnosti.

Pred vytlačením reklamného letáku sa zaregistrujte na ministerstve.

Ak si teda napríklad **sami vytlačíte reklamný leták budete ho dávať zákazníkovi pri predaji výrobkov alebo ho roznesiete do poštových schránok, stávate sa výrobcom neobalového výrobku podľa zákona o odpadoch.** Ešte pred tým, než si

sami vyrobíte neobalový výrobok, sa však musíte na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky zapísať do Registra výrobcov neobalových výrobkov. Za nesplnenie tejto registračnej povinnosti vám hrozí pokuta od 1 200 eur do 120 000 eur. Premýšľate nad tým, že by ste túto registráciu na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky obišli vytlačením letákov, brožúr alebo kalendárov v polygrafickej firme? Nemusíte sa jej vyhnúť ani vtedy! Ak si polygrafická firma ako výrobca neobalového výrobku nespĺnila povinnosť zaregistrovať sa v Registri výrobcov neobalových výrobkov a **letáky, brožúry alebo katalógy budete poskytovať priamo konečným používateľom, prechádzajú povinnosti polygrafickej firmy na vás.** Preto je dobré si svojho dodávateľa ešte pred objednávkou v Registri výrobcov neobalových výrobkov overiť.

Ak dávate zákazníkovi plastové tašky, musíte byť registrovaný na ministerstve

Ďalšia skupina bežných podnikateľov s nemalými povinnosťami sa zase bude podľa zákona o odpadoch považovať za takzvaných „výrobcov obalov“.

Výrobcom obalov podľa zákona o odpadoch je podnikateľ, ktorý:

- používa obaly na balenie tovaru alebo plní tovar do obalov a uvádza na trh tento tovar pod svojou obchodnou značkou (**napríklad niečo vyrábate a balíte to do obalov**),

- je osobou, pre ktorú sa tovar balí alebo plní a pod ktorej obchodnou značkou sa tovar uvádza na trh (**napríklad si dáte u niekoho niečo vyrobiť, čo sa balí do obalu**),

- uvádza na trh tovar v obaloch iným spôsobom, ako podľa prvých bodov, alebo prepraví alebo si nechá prepraviť zo zahraničia tovar v obaloch a uvádza ho na trh alebo do distribúcie na Slovensku (**napríklad nakúpite tovar zo zahraničia, ktorý je v obaloch, a použijete ho na vlastnú činnosť alebo ho ďalej predáte**),

- ako distribútor uskutočňuje odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu konečnému používateľovi na bezprostredné zabalenie tovaru (**napríklad máte obchod a zákazníkovi poskytujete plastové vrecká alebo igelitové tašky na zabalenie tovaru**),

- ako distribútor používa obal na zabalenie distribuovaného tovaru alebo jeho časti alebo na naplnenie distribuovaným tovarom (**napríklad nakupujete od niekoho tovar, ktorý následne sami balíte do obalov**).

Uvedením obalu na trh je okamih, keď obal alebo tovar v obale prvýkrát prechádza odplatne alebo bezodplatne z etapy výroby, cezhraničnej prepravy do etapy distribúcie alebo použitia. Distribúciou obalov je odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu alebo tovaru v obale inej osobe na účely dodania, predaja alebo použitia obalu alebo tovaru v obale v obchodnej sieti vrátane predaja konečnému používateľovi. **Aj stánok rýchleho občerstvenia je výrobcom obalov, pretože bagetu, kebab alebo hamburger zákazníkovi balí do papierového obalu. Podobne je na tom aj podnikateľ rozvážajúci pizzu v kartónových škatuliach.** Netreba zabúdať ani na to, že výrobcom obalov je aj ten, čo si dovezie zo zahraničia niečo zabalené v obale na vlastné použitie alebo na ďalší predaj. Ak si teda **firma kúpi s Českej republiky**

notebook, stáva sa z tohto dôvodu výrobcom obalov – uviedla na trh škatuľu z notebooku.

Výrobcov obalov je na Slovensku veľmi veľa. Ľahko sa ním môžete stať aj vy.

Ak sa vás vyššie uvedené činnosti týkajú a predpokladáte, že sa stanete výrobcom obalov, nezabudnite si včas splniť registračnú povinnosť. Podľa zákona o odpadoch je aj výrobca obalov povinný **saešte pred uvedením prvého obalu na trh zaregistrovať v Registri výrobcov obalov vedenom Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky**. Za nesplnenie tejto povinnosti je ukladaná pokuta od 1 200 eur do 120 000 eur.

Vedenie evidencie o obaloch a o neobalových výrobkoch a podávanie hlásení

Jednou z najnáročnejších povinností aj malých **podnikateľov, ktorí sa považujú za výrobcov neobalových výrobkov alebo výrobcov obalov, je vedenie evidencie o druhoch a množstve týchto odpadov** a o nakladaní s nimi. Dokonca ju musia aj predkladať Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky. Táto povinnosť výrobcom obalov a výrobcom neobalových výrobkov vyplýva z § 27 ods. 4 písm. h) zákona o odpadoch.

Všetky obaly a neobalové výrobky musíte vážiť, evidovať a ohlasovať ministerstvu.

Podrobnosti o evidencii a ohlásení upravuje vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov. Evidencia sa vedie samostatne o obaloch a samostatne o neobalových výrobkoch. Je pritom pomerne zložitá a jej vedenie je nemalou administratívnou záťažou pre podnikateľa, ktorá ho stojí veľa času. V evidencii sa musia obaly alebo neobalové výrobky **triediť podľa toho, z akého materiálu sú vyrobené. Ďalej sa v evidencii musí uvádzať hmotnosť týchto obalov alebo neobalových výrobkov** a v jednotkách hmotnosti aj to, koľko obalov alebo neobalových výrobkov ste vyrobili, doviezli, vyviezli a uviedli na trh. Následne je podnikateľ z údajov z evidencie za každý rok **do 28. februára nasledujúceho roka podávať Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky hlásenie**.

V prípade, že by podnikateľ túto evidenciu o obaloch alebo neobalových výrobkoch nevedel, prípadne by nepodal z nej hlásenie, uloží mu príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva **pokutu vo výške od 500 eur do 50 000 eur**.

Zjednodušenie len pre podnikateľov produkujejúcich do 100 kg ročne

V súčasnosti je už situácia ohľadom povinností výrobcov obalov a neobalových výrobkov pre malých podnikateľov o niečo priaznivejšia. Pod tlakom podnikateľov Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky s účinnosťou od roku 2018 malým podnikateľom novelou zákona o odpadoch udelilo výnimky. **V súčasnosti postačuje podnikateľom ročne uvádzajúcich na trh do 100 kg obalov a do 100 kg neobalových výrobkov sa len zapísať do príslušného registra, viesť evidenciu a údaje z nej raz ročne ohlasovať**. Hranica 100 kg však niektorým podnikateľom postačuje, ale mnohým nie. A nejde pritom o nejaké veľké spoločnosti. Ak si vezmeme len váhu jednej škatule na pizzu alebo váhu priemernej škatule používanej internetovým obchodom, je zrejmé, že hranicu 100 kg ľahko prekročí aj malá firma.

Malí podnikatelia so 100 a viac kg odpadu platia poplatky odpadovým spoločnostiam.

Podnikatelia uvádzajúci na trh 100 a viac kg obalov alebo neobalových výrobkov si už musia splniť veľa povinností, ktoré stoja nemálo financií. Okrem registrácie, vedenia evidencie a podávania hlásenia musia títo podnikatelia napríklad informovať konečných používateľov o spôsobe zabezpečenia zberu odpadov z obalov alebo neobalových výrobkov, vypočítať si svoj zberový podiel a trhový podiel. Najdôležitejšou je pritom povinnosť zabezpečiť zber, prepravu, zhodnotenie, recykláciu a zneškodnenie odpadov z obalov a z neobalových výrobkov, ktoré podnikateľ uviedol na trh (najmenej vo výške svojho zberového podielu). **Na splnenie týchto náročných povinností bude malý podnikateľ v zmysle zákona o odpadoch nútený uzatvoriť zmluvu s odpadovou spoločnosťou** (tzv. „organizáciou zodpovednosti výrobcov“). Vypovedať ju bezdôvodne a zmeniť poskytovateľa týchto služieb pritom nie je vôbec jednoduché. Bez udania dôvodu sa táto zmluva s odpadovou spoločnosťou dá vypovedať len k 31. decembru a výpoveď musí byť zaslaná do 30. septembra.